

**ДО
Съдийската колегия на ВСС**

Относно: Отговори от съдия Даниела Александрова на поставени от Български институт за правни инициативи въпроси към кандидатите за членове на Съдийската колегия на ВСС от квотата на съдиите на основание чл.19, ал.1 от Правилата за провеждане на избори за членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите

1. На какво според Вас, мислите, че се дължи фактът, че сред номинираните кандидати за членове на СК на ВСС няма съдии от ВКС и ВАС.

Доколкото даването на съгласие за номиниране на съдия за кандидат за член на Висш съдебен съвет от квотата на съдиите е изцяло лично решение, отговорът на поставения въпрос е само предположение. По мое мнение липсата на кандидати от върховните съдилища се дължи на липсата на интерес за участие в управлението на съдебната власт, демотивирането на съдийската общност като цяло и най-вероятно неудовлетвореност от работата на действащия към момента Висш съдебен съвет.

2. Една от изключително значимите функции на Съдийската колегия е избирането на административни ръководители. Понастоящем единствените критерии при провеждане на тези процедури, към които членовете на колегията са изрично задължени да се придържат се съдържат в разпоредбите на чл.194б от ЗСВ във връзка с чл.59, ал.1 от Наредба 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и са – професионална подготовка, управленска компетентност и нравствени качества. Смятате ли, че ВСС трябва да приеме допълнителни и по-подробни критерии, по които да се преценяват кандидатите в тези процедури.

Ръководейки се от принципа за предвидимост и прозрачност при вземане на всяко едно решение, намирам че всеки избор на административен ръководител следва да бъде извършен при ясни правила и обективни критерии в открита процедура, в която да се изслушат кандидатите и да се вземе мотивирано решение дали те отговарят на изискванията на закона и наредбата. Считаю, че понастоящем дефинираните в закона критерии за заемане на длъжността административен ръководител са достатъчно и добре формулирани, като по-важното е да се спазват установените критерии и да се следват установените правила с цел водене на последователна и прозрачна кадрова политика, която да отговори своевременно на необходимостта на отделните органи на съдебната власт.

3. Настоящият състав на ВСС стана известен с противоречивата си практика по отношение на избора на магистрати на лидерските позиции в системата, което може да се тълкува дори и като уронване престижа, доверието и авторитета на съдебната власт от самия ВСС. Споделяте ли това мнение? Вие лично какво бихте предприели, за да започнете да градите усещане сред съдиите, а и сред обществеността, че само най-почтените и компетентни Ваши колеги ще бъдат избирани да управляват отделните органи на съдебната система?

Както посочих и в отговора на предходния въпрос и следвайки насоките за дейността на Висшия съдебен съвет, посочени в концепцията ми като кандидат за член на ВСС, начинът, не само за повишаване на доверието на колегите в кадровия ни орган, а и за утвърждаване на авторитета му, е воденето на последователна и прозрачна кадрова политика, която да отговори своевременно на необходимостта на отделните органи на съдебната власт от административни ръководители, магистрати и съдебни служители, за да обезпечи нормалната им дейност от една страна. От друга страна кадровата политика на ВСС следва да предвиди професионалното развитие на всеки отделен магистрат, като създаде и следва ясни правила за това.

4. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани избрани за членове на ВСС от Общите събрания на съдии, прокурори и следователи.

Това е добра идея, която е израз на необходимостта да се носи отговорност от членовете на ВСС за взетите от тях решения, която необходимост аз лично споделям изцяло. При предвиждане на такава възможност следва да се има предвид и необходимостта от стабилност и непрекъснатост на дейността на този важен за съдебната система орган. Ето защо считам, че предвиждането на такава възможност, която крие риск от дестабилизиране на съдебната власт и невъзможност да се изпълняват отредените на ВСС от закона и Конституцията правомощия в защита на независимостта на съдебната власт, би била в полза на съдиите само, ако се предвидят и възможности за своевременно попълване на състава на ВСС и да гарантират непрекъснатост на дейността му. Също така такава възможност следва да се предвиди и за избраните от Парламента представители в съвета. Намирам, че и в настоящата правна рамка с оглед законовото изискване за членове на съвета да бъдат избирани съдии с високи професионални и нравствени качества и то от самите съдии, само по себе си е гаранция за това, че във ВСС ще работят отговорни колеги, в интерес на съдиите, а не срещу тях. Не случайно и в Закона за съдебната власт е предвидено, че при осъществяване на своите правомощия Висшият съдебен съвет следва непосредствено да си взаимодейства със съдии, прокурори и следователи от всички нива на органите на съдебната власт.

5. В обществото трайно битува мнението, че работата на ВСС е непрозрачна въпреки публичността на заседанията на отделни колегии и на пленума. Какво според Вас е довело до това мнение и с какви мерки то може да бъде коригирано?

Публичността на заседанията на колегиите и на пленума не е гаранция за вземането на прозрачни решения. Идеята на публичните заседания е да се даде възможността на всеки заинтересован в реално време да „присъства“ на заседанието, на което се взема съответното решение, като разбере мотивите за вземането на решението. Усещането за непрозрачност при вземането на някои решения считам, че произтича по-скоро от непоследователността на взети решения и прилагане на различни критерии при еднакви или сходни случаи.

6. Ако в момента сте член на ВСС какво би било Вашето гласуване по основанията за овобождаване от длъжност на главния прокурор, представени от министрите Йорданова и Стоилов, които са публично достъпни.

Не съм се запознала с материалите, на които е основано искането, поради което не мога да отговоря на поставения въпрос. Отделно от това, доколкото не е взето решение по направеното искане и има възможност този въпрос да бъде поставен пред членовете на следващия Висш съдебен съвет, в който има вероятност да бъде избрана, изразяване на предварително становище би било основание да не участвам в разглеждането му.

7. Какво е мнението Ви за създаването на критерий, според който влизането в системата на съдебната власт да бъде обусловено от натрупан преди това юридически опит/практика - примерно 5 години.

Съгласно действащата към момента правна уредба има изискване за юридически стаж във всички нива на съдебната система. Изискването за юридически стаж за първоначално назначаване в органите за съдебната власт е минимум 3 години, а за съдия в районен съд и прокурор в районна прокуратура се назначава младши съдия, съответно младши прокурор, който има най-малко две години и девет месеца стаж. Не виждам необходимост от промяна предвид на това, че реално за „влизане“ в съдебната система се изисква натрупан преди това юридически опит, тъй като и младшите съдии натрупват такъв по време на работата им в окръжните съдилища. Обстоятелството, че за кандидатите за младши съдии не се изисква юридически стаж не е в ущърб на професионалната им подготовка, тъй като обучението в Националния институт на правосъдието и след това работата като младши съдии ги подготвя отлично за съдии в районен съд.

8. Считате ли, че към настоящия момент има необходимост от конституционни изменения в частта за съдебната власт.

Необходимостта от конституционни изменения в частта за съдебната власт е свързана с това във Висшия съдебен съвет да има по-голям брой съдии, които да са избрани от съдии, с цел по-голяма представителност на съдиите в съвета и гарантиране на независимостта на съдебната власт като цяло.

9. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса – смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на тримата големи.

Въпросът с възнагражденията на съдиите е основен от гледна точка гарантиране независимостта на съдиите от законодателната и изпълнителната власт. По тази причина и съдебната власт разполага със самостоятелен бюджет. Установеното законово положение обаче въвежда по-скоро формална, а не реална гаранция, доколкото Народното събрание винаги може да извърши промени по предложения от Висшия съдебен съвет бюджет. На практика обоснованото индексирание на възнагражденията на работещите в съдебната система всяка година зависи изцяло от политическата конюнктура в страната, което създава предпоставки за създаване на зависимост на съдебната власт от законодателната и изпълнителна власт. Ето защо и считам, че Висшия съдебен съвет трябва да настоява и инициира промени в Закона за съдебната власт, с които заплатите на всички работещи в системата магистрати се обвърже пряко или опосредено със средномесечната заплата на заетите лица в бюджетната сфера, както и предвиждане на механизъм за автоматично ежегодно индексирание. Този критерий е абсолютно обективен и ще доведе до избягване на всякакви зависимости в това отношение. От друга страна, така ще се създаде предвидимост и ще се преустанови необоснованото постоянно ощетяване на магистратите. По отношение на мнението ми за разликата във възнагражденията между инстанциите, считам, че категорично не трябва да се намалява възнаграждението на което и да е ниво. Напротив, следва да се увеличават възнагражденията на магистратите, но с равни суми, докато се събере ножицата, тъй като към момента тази разлика е много голяма.

10. По какъв начин елементи от концепцията за общностния съд могат да бъдат въведени в българската правосъдна система, според Вас?

Въпросът е твърде общ, поради което и не мога да дам конкретен отговор.

Отговори на поставените към мен въпроси:

21. На стр. 11 от концепцията си казвате, че за предотвратяване на струпването на голям брой дела в най-големите съдилища се изисват законови промени. Можете ли да конкретизирате какви са необходимите нормативни изменения, за които говорите?

Реализиране на идеята за децентрализиране на делата посредством използване на електронните технологии и най-вече въведената в съдилищата Единна информационна система със сигурност предполага законови изменения по отношение на подсъдността. Този модел и при използване възможностите на електронното правосъдие може да бъде въведен и за редица други дела, вкл. на окръжно ниво, характерът на които ги прави подходящи – например охранителни производства и други.

Законови промени, насочни към разширяването на използването на медиация и на алтернативно разрешаване на спорове – примерно, рекламационното производство за погасените по давност вземания на доставчиците на комунални услуги, което да е предпоставка за завеждане на иск, също биха допринесли съществено за разтоварване на големите съдилища. Необходимо е и настояване и инициране на законови промени съобразно установените у нас и в други страни успешни практики в насочването на страните към медиация, за да може ефективно да бъдат разрешавани споровете пред съда със спогодба.

Има и много други конкретни предложения за законодателни промени, които са изготвени от колегите от Софийски районен съд и Софийски градски съд и са внесени за обсъждане в работни групи към Министерство на правосъдието, които следва да бъдат разгледани и при одобряването им да бъдат внесени за обсъждане в Народното събрание.

22. На стр 12-13 отбелязвате, че е необходимо да се вземат мерки за оптимизирането на съдебната администрация и посочвате като такива обучението за повишаване на квалификацията на съдебните служители. Какви други мерки би могъл да предприеме следващия ВСС за оптимизиране на съдебната администрация.

Определено необходимостта от предприемане на мерки по отношение на съдебните служители е крайно необходимо, тъй като се наблюдава дефицит на качествени и мотивирани кадри в съдебната администрация. В тази насока следва да се актуализира Правилника за организацията на дейността на съдилищата, който към момента в голямата си част е изобщо неприложим, включително и в частта за съдебните служители, техния статут, ранг и възнаграждения. С въвеждането на използването на електронните технологии и най-вече въведената в съдилищата Единна информационна система възникна необходимостта от назначаване на голям брой висококвалифицирани съдебни

служители – системни администратори, изискванията за заемането на длъжността за които не отговарят на предлаганото възнаграждение, което изключително затруднява обезпечаване на работата в съдилищата, свързана със сканиране на всички постъпващи документи, работата с електронни документи и електронните технологии като цяло.

С уважение,

съдия Даниела)Александрова